

УДК 65.012.32

ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Геращенко Інна Миколаївна, к.е.н., доцент кафедри менеджменту, логістики та економіки Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця, м. Харків, Україна

Крамаренко Софія Миколаївна – студентка 3 курсу факультету менеджмент і маркетинг Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця, м. Харків, Україна

Анотація — У статті розглянуто основоположне поняття «інноваційний менеджмент». Його слід оцінити як здатність підприємства динамічно розвиватися на власній основі за рахунок систематичного формування комплексу дій, направлених на розробку, впровадження, подальшу модифікацію нововведень.

Ключові слова — інновації, інноваційний менеджмент, менеджмент, нововведення, економічний розвиток.

Аналізуючи роль інновацій у підвищенні ефективності діяльності підприємств, слід зазначити, що «нововведення для підприємства виступають основою творчого процесу, який призводить до росту в галузі продуктивності праці та кількості робочих місць. Підприємці, які відчували свої інноваційні можливості, здатні відкривати нові ринки, розробляти нову продукцію та прогресивні послуги» [1]. Водночас, щоб втримати конкурентоспроможну позицію, все більше фірм розробляють нові бізнес-моделі [2, с. 2], підкріплюючи свої нововведення стратегічним інструментарієм. Тобто для більш ефективної реалізації своїх можливостей підприємства переходять від одиничних впроваджень нововведень до масштабного комплексного процесу по створенню, освоєнню, підтримці та реалізації інновацій, а саме, стають на шлях інноваційного розвитку.

Інноваційний менеджмент, як основа стратегічного розвитку проявляє себе цілеспрямованим та незворотнім внаслідок циклічного переходу на якісно новий рівень. При цьому, як складова економічного розвитку, будучи багатофакторним

процесом, що відображає еволюцію господарського механізму та зміну на цій основі економічних систем [125, с. 354], інноваційний менеджмент проходить свої етапи нерівномірно, з наявними періодами зростання та спаду, кількісних й якісних змін в економіці, позитивних, негативних тенденцій та повинен розглядатися у певному періоді часу. Тобто до характеристики поняття «інноваційний менеджмент» додається часовий фактор, який відбиває життєвий цикл нововведень як складових такого типу розвитку, наголошує на нерівномірності, дискретності змін, наявності часових проміжків, за які необхідно ці зміни здійснити.

Головною рушійною силою інноваційного менеджменту називають науково-технічний прогрес та нові потреби, «задоволення яких забезпечують нові види діяльності, передусім творчі» [3, с. 26].

Найбільш повне використання перетворюючих можливостей основних сучасних факторів прогресу стає визначальним фактором для стратегії економічного зростання. Окрім того, інноваційна стадія економічного зростання має великий запас міцності і спроможна чинити опір макроекономічним змінам та зовнішньому тиску. Це дозволяє стверджувати, що інноваційна складова моделі розвитку є не лише перспективною, але й раціонально необхідною в умовах сучасного розвитку економіки, а отже, потребує поглиблення досліджень в напрямі визначення її сутності.

Узагальнення наукових розробок дозволяє стверджувати, що дефініція поняття «інноваційний менеджмент» здебільшого розглядається у вузькому та широкому

розумінні як: складова загальносвітового науково-технічного прогресу – макроекономічний підхід; механізм реалізації внутрішнього потенціалу підприємства; сукупність дій щодо впровадження нововведень.

Певною мірою таку невизначеність у розумінні можна пояснити неоднозначністю у формулюванні поняття «економічний розвиток», яке є основоположним для формування поняття «інноваційний менеджмент» та найчастіше в трактуванні ототожнюється з одним із наступних напрямів – прогресом або його формами, еволюцією, економічним зростанням.

Значною мірою різноманітність трактування поняття «інноваційний менеджмент» обумовлена також неоднозначним розумінням його як екзогенного чи ендогенного фактору розвитку суб'єкта.

Перший підхід до визначення поняття з позицій макроекономічного підходу ототожнює інноваційний менеджмент з науково-технічним прогресом, надаючи йому рис загальності, всебічності та глобальності протікання. Відповідно до другого підходу з позиції реалізації накопичених потенційних інноваційних можливостей вказує на його залежність від ресурсозабезпеченості, а отже, до головних задач в даному випадку можна віднести оптимізацію ресурсів та узгодженість дій з обраною місією та цілями, що є прерогативою стратегічного управління. Третій підхід розділяє процес інноваційного менеджменту на складові, що відповідають етапам роботи по пошуку, розробці та реалізації нововведень на підприємстві; спирається на такі поняття як інноваційна діяльність, інноваційний процес і формує таким чином основні інструменти управління, визначені в інноваційному менеджменті [4].

Розглянуті підходи є важливими і актуальними для розуміння поняття «інноваційний менеджмент», але водночас однобічними і неповними як для системної характеристики підприємства, оскільки розвиток підприємства в першу чергу

виступає поєднанням внутрішнього та зовнішнього розвитку. Внутрішній розвиток в цьому випадку ототожнюється з нарощуванням об'ємів інноваційного потенціалу, тоді як зовнішній розвиток можна асоціювати з процесом впровадження розроблених нововведень на ринок.

Виходячи з вищезазначеного, інноваційний менеджмент доцільно визначати як здатність підприємства динамічно розвиватися на власній основі за рахунок систематичного формування комплексу дій, направлених на розробку, впровадження, подальшу модифікацію нововведень.

Список використаної літератури

1. Василенко В. О. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. О. Василенко, В. Г. Шматько. – К. : ЦУЛ, 2016. – 439 с.
2. Гриньов А. В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління : монографія / А. В. Гриньов. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2013. – 305 с.
3. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / В. В. Стадник, М. А. Йохна. – К. : Академвидав, 2015. – 463 с.
4. Микитюк П. П. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. – Тернопіль : Економічна думка, 2014. – 295 с.

Автори

Герашенко Інна Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, логістики та економіки Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця (e-mail: gerashchenkoinnan@gmail.com).

Крамаренко Софія Миколаївна – студентка 3 курсу факультету менеджмент і маркетинг Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця (e-mail: kramaresha@icloud.com).

Тези доповіді надійшли 31 січня 2019 року.

Опубліковано в авторській редакції.